

Výpěstky okrasných rostlin - všeobecné ukazatelé jakosti (ČSN 464902-1)

Dřeviny, které se uvádějí do obchodu, musejí odpovídat těmto ukazatelům jakosti. Odchytky od těchto ukazatelů jakosti (např. tvarem růstu, velikosti nádob atd.) vyžadují výslovnou dohodu mezi dodavatelem a odběratelem. Dřeviny, které nevyhovují těmto požadavkům jsou pro výsadbu nevhodné a nesmějí být nabízeny ani překupníkům, ani konečným spotřebitelům.

1. Výška, šířka, počet a délka výhonů, rozvětvení, obrost a rovněž olistění nebo jehličí musejí odpovídat druhu/kultivaru v příslušném stádiu a mít navzájem vyvážený poměr. To platí i pro poměr podnože k roubu, kmenu ke koruně a pro stavbu koruny.

Stanovené velikosti obsahují toleranci (velikost od–do), které je nezbytné pro racionální a odborné třídění. Třídění je korektní, jestliže všechny rostliny jednoho stupně třídění vykazují udanou nejmenší velikost.

Pokud je stanoven jen jeden údaj velikosti, měří se druhy/kultivary rostoucí do výšky v dosažené výšce od země a rozkladitě rostoucí v průměrné šířce.

Obvod kmene se měří ve výšce 1 metr nad zemí. U vícekmenných dřevin se udává celkový obvod kmene ze součtu obvodu jednotlivých kmenů.

2. Dřeviny musejí být na každé třídící jednotce (např. svazek) opatřeny trvanlivou jmenovkou (všeobecně platné zkratky viz v příloze)

Z popisu musí jednoznačně vyplývat:

- rod, jméno druhu a kultivaru latinsky název (případně nezaměnitelně zkrácený název)
- tvar výpěstku
- údaje o přesazování (např. 3x přesazované)
- třídění (např. výška v cm 30–40, průměr kořenového krčku 8–10, počet výhonů 3)

Růže jakostní třídy B je třeba označit výslovně jako takové, bez dodatků. Na jmenovkách stačí pro označení zkratka B.

3. Dřeviny musejí být s ohledem zejména na půdní poměry a přeřazovací techniku přesazeny tak často, že po odborné výsadbě včetně odborného řezu a následné péče přiměřeně dále porostou s druhově typickým habitem, případně v předpokládaném růstovém tvaru.

„Přesazení“ znamená vyjmutí rostliny z půdy a zasazení na jiném místě.

„Podřezání“ znamená přerušení kořenů od okolní půdy a ponechání rostliny na místě. Podřezání nenahrazuje přesazení.

Pěstování musí probíhat podle pěstebních směrnic Svazu školkařů ČR a v nich stanovených minimálních sponech (odstupech).

4. Kořeny musí být dobře vyvinuty a jejich stav musí odpovídat vzrůstu, druhu či kultivaru, stádiu, půdním poměrům a pěstování.

5. **Zemní baly musejí být velké přiměřeně druhu/kultivaru a velikosti rostliny i půdním poměrům a pokud možno rovnoměrně prokořeněné.** Je třeba je opatřit – s výjimkou pěnišníků a azalek – balovou plachetkou a mohou být navíc zajištěny balicími kroužky. Jako balová plachetka a balicí kroužky jsou přípustné jen takové materiály, které nejpozději za půldruhého roku po výsadbě v půdě převážně zetlejí a neovlivní další růst kořenů dřevin

Pro drátěné balení je nutno použít **nepozinkované drátěné pletivo** (pokud možno žíhané) nebo drátěný koš.

6. **Dřeviny nesmějí vykazovat žádné nedostatky a poškození, způsobené chorobami, škůdci nebo pěstebními opatřeními,** které by snižovaly hodnotu nebo způsobilost pro předpokládané použití. Musejí být tak zdravé, vyzrálé otužilé, aby nebylo ohroženo jejich užití a další růst.

7. **Dřeviny musejí být druhově a odrůdově správně označeny**

8. Štěpování musí být dobře přirostlá, poměr podnože k roubu vyvážený

9. **Solitérní dřeviny jsou jednotlivé výpěstky charakteristicky rostoucí, s druhově specifickým obrostem, případně musejí mít odpovídající korunu.** Musejí být pěstovány ve sponech, které umožňují jejich typický vzrůst a další přesazení.

10. **U kontejnerových rostlin (Ko) musí být velikost nádoby v přiměřeném poměru k velikosti rostliny.** Dřeviny vysazovat tak, aby kořeny v nádobách byly přirozeně utvořené. **Obsah nádoby musí být nejméně 1,5 litru** a musí být dobře prokořeněný. Rostliny vypěstované v menších nádobách objemu do **1 litru se označují jako „rostliny hrnkované“ (H).** Kontejnerové a hrnkované rostliny musí být pravidelně přesazovány, aby se zabránilo kořenovým deformacím tj. ohýbání kořenů a jejich stáčení do spirály, tvoření kořenových uzlů a pod.

V písemném styku, v nabídkách a účtech, na jmenovkách a dodacích listech je třeba uvádět obsah nádoby. U mladých rostlin a u podnoží nemusí být tento údaj uveden.

Pěstování dřevin v mřížových hrnkách je nepřístupné

11. **Názvosloví pro školkařské výpěstky a jejich tvary**

Keře jsou rozvětvené, bezkmenné tvary výpěstků s více výhony.

Špičáky jsou tvary stromovitě rostoucích dřevin bez koruny.

Pyramidy jsou tvary stromovitých dřevin, které rostou přirozeně pyramidálně nebo s takto od země upravovaným obrostem s minimální výškou 150 cm.

Vysokokmeny jsou tvary stromovitých dřevin s kmenem a korunou.

Dřeviny pro živé ploty jsou stromovitě nebo keřovitě rostoucí dřeviny, vhodné svými růstovými vlastnostmi k řezu a tvarování.

Ovívivé a pnoucí dřeviny jsou dřeviny, jejichž zvláštní růstové vlastnosti

spočívají v samostatném popínání nebo ovíjení po opěrných konstrukcích

- 12 Konformní rozmnožovací materiál (CAC)** – osivo a vegetativní části sklizené a odebírané ze semenných množitelských porostů – matečných rostlin okrasných dřevin a trvalek (semena, řízky, rouby a očka, oddenky apod.) dále mladé rostliny a výpěstky určené k dalšímu pěstování nebo ke konečnému spotřebiteli podle § 20 zák. č.357/99 Sb. nesou označení konformní materiál (conformitas agraria communitatis – CAC).

Rozmnožování CAC materiál smí být uváděn do oběhu ve smyslu výše citovaného zákona splňuje-li podmínky druhové (odrůdové) čistoty a pravosti, dále je-li označen názvem druhu event. odrůdy – kultivaru. Určujícím měřítkem kvality školkařských výpěstků uváděných do oběhu jsou pak ukazatele jakosti uvedené v této normě.

Keřové tvary stromů – vícekmenné stromy s kmeny založenými do 50 cm od země a minimální výškou 250 cm od země.

Nízkokmenné tvary stromů – semenáče nebo roubovanci s korunou založenou ve výšce minimálně 80 cm (tj. výškou kmene minimálně 80 cm).

1. Listnaté dřeviny opadavé	
1.1. Keře a jejich kmenné tvary	1.1.1. Lehké opadavé keře prostokořenné
	1.1.2. Standardní keře opadavé
	1.1.3. Soliterní keře
	1.1.4. Kmenné tvary keřů
1.2. Špičáky a keřové tvary stromů	1.2.1. Špičáky
	1.2.2. Keřové tvary stromů
	1.2.3. Soliterní keřové tvary stromů s více kmeny
	1.2.4. Pyramidy
1.3. Vysokokmeny	1.3.1. Vysokokmeny dvakrát přesazované
	1.3.2. Vysokokmeny třikrát přesazované
	1.3.3. Soliterní vysokokmeny - vysokokmeny čtyřikrát přesazované
	1.3.4. Alejové stromy - vysokokmeny pro osazování ulic
	1.3.5. Vysokokmeny - kulovité a převislé tvary
1.4. Dřeviny pro živé ploty	1.4.1. Listnaté keře vhodné na živé ploty
	1.4.2. Dřeviny pro živé ploty ze stromovitě rostoucích druhů
	1.4.3. Dřeviny pro živé ploty třikrát přesazované
1.5. Ovčívě a pnoucí rostliny	
2. Růže	
	2.1. Botanické růže
	2.2. Očkované růže
	2.3. Stromkové (kmínkové) růže
	2.4. Pravokořenné růže
3. Stálezelené dřeviny, rododendrony a venkovní azalky	
	3.1. Stálezelené listnaté dřeviny
	3.2. Rododendrony
	3.3. Venkovní azalky
4. Jehličnaté dřeviny	
	4.1. Jehličnaté dřeviny, kompaktní a rozložité tvary
	4.2. Kmenné tvary jehličnanů
5. Půdopokryvné rostliny	
6. Mladé rostliny listnatých a jehličnatých dřevin	
	6.1. Mladé rostliny listnatých dřevin
	6.2. Mladé rostliny jehličnatých dřevin
7. Podnože pro štěpování	